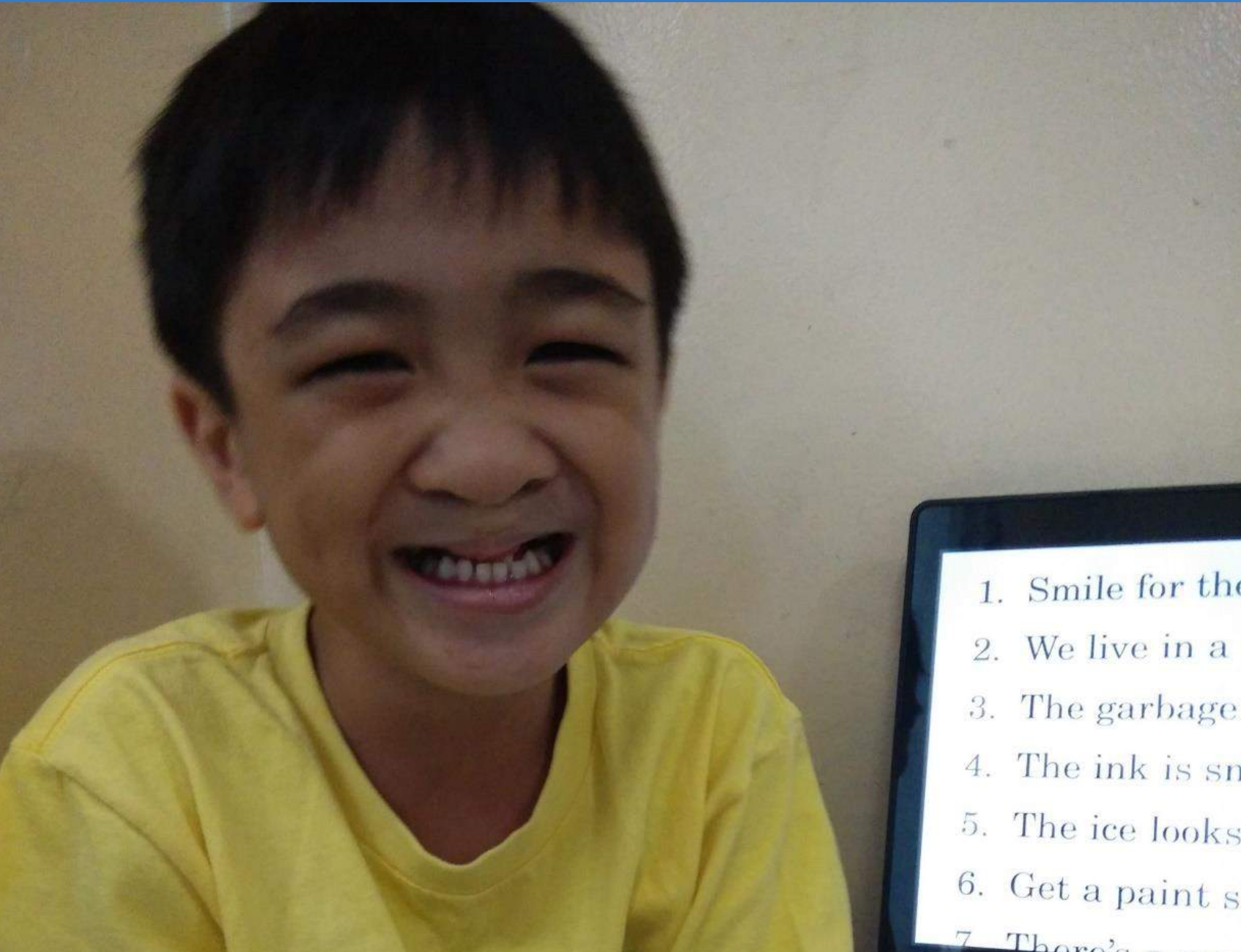

Đánh giá lời nói khe hở môi vòm miệng

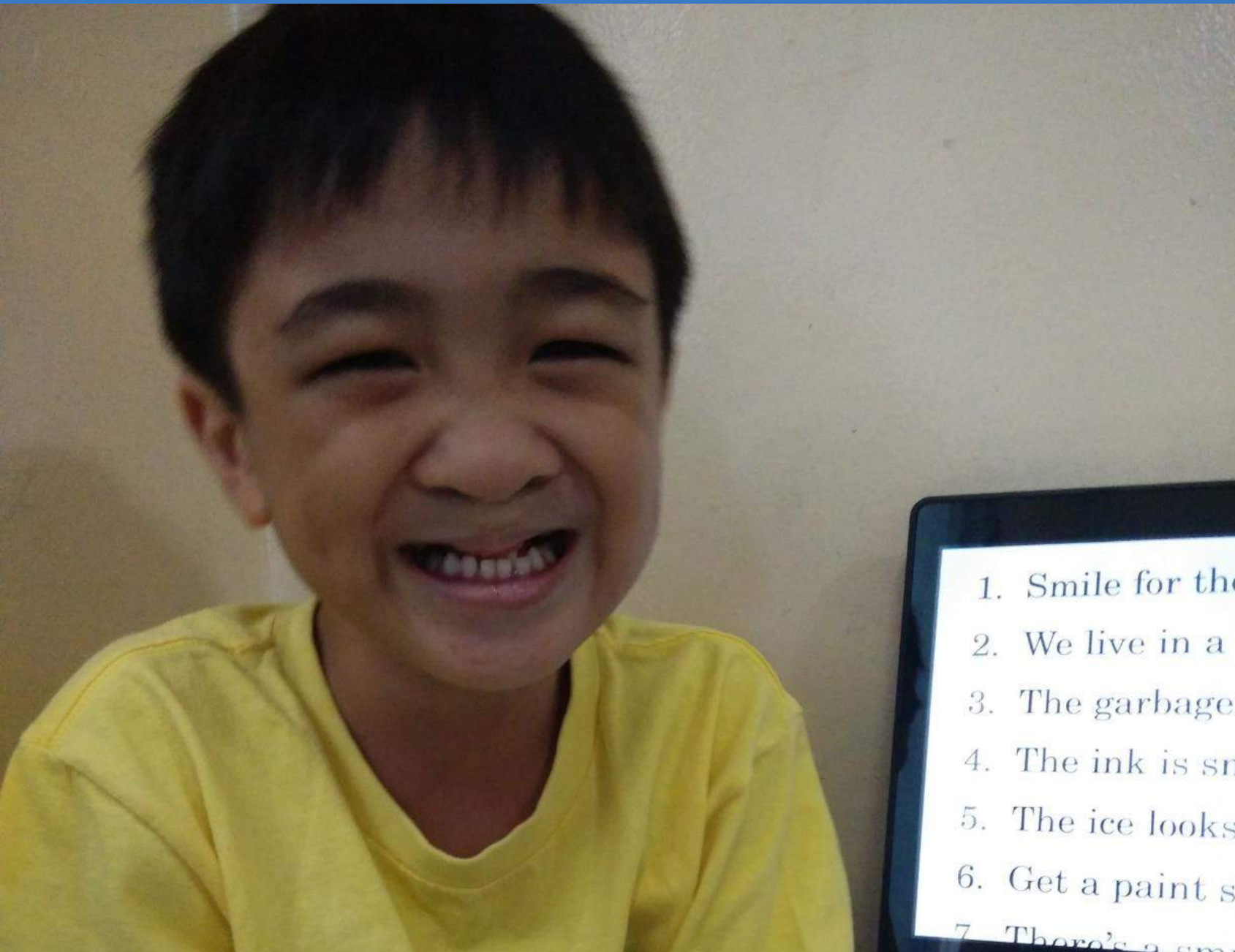
Perfecto Paolo M. Sison III, RSLP

16 tháng 12 2023
Hội nghị APSSLH
Hà Chí Minh-Việt Nam

Đánh giá lời nói

1. Smile for the
2. We live in a s
3. The garbage
4. The ink is sm
5. The ice looks
6. Get a paint s
7. There's

Kiểm tra răng miệng

Đánh giá cảm thụ lời nói

**Tương quan dữ liệu lời nói
với những phát hiện vùng
rang miệng**

**Giải thích dữ liệu lâm sàng
và đưa ra khuyến cáo**

Thiếu năng màng hầu

Đánh giá dụng cụ

1. Smile for the
2. We live in a s
3. The garbage
4. The ink is sn
5. The ice looks
6. Get a paint s
7. There's a sm

Kiểm tra răng miệng

- Mũi
- Môi
- Lưỡi
- Răng
- Khớp cắn
- Vòm cứng và vòm mềm
- Hầu họng
- Amidan và VA

Mũi, Môi và Lưỡi

- Hình thái
- Sức mạnh
- Tính di động
- Tính cân đối

Losee, J., & Kirschner, R. (Eds.). (2015). *Comprehensive Cleft Care* (2nd ed., Vol. 1). Thieme

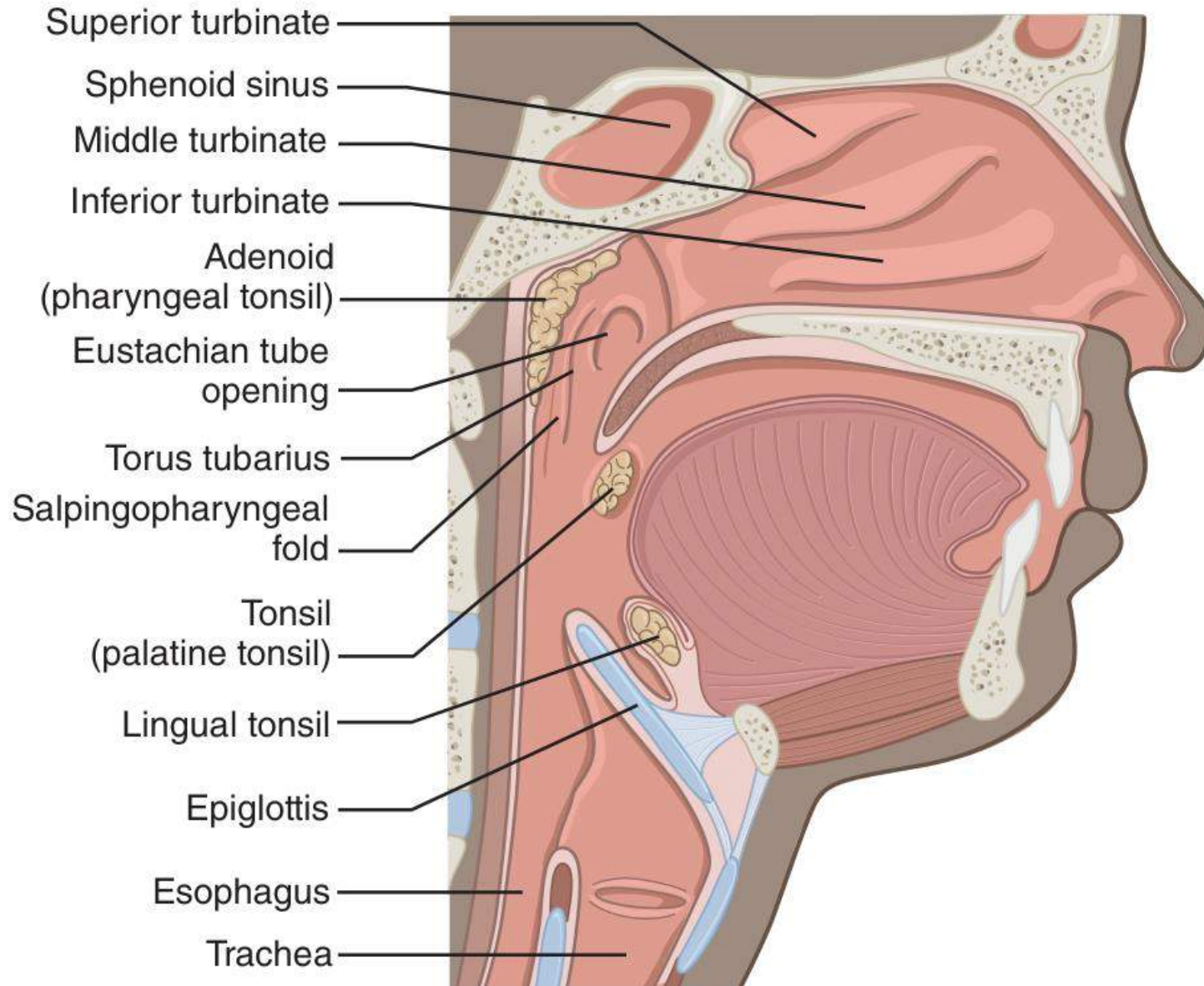
Răng và khớp cắn

- Thiếu răng
- Răng sai vị trí
- Sâu răng
- Sai khớp cắn

Vòm cứng và vòm mềm

- **Lỗ rò**
- **Cung vòm miệng**
- **Khe hở dưới niêm mạc**
- **Sẹo/nứt**
- **Di động vòm mềm**

Hầu họng, amidan và VA

- Tính di động
- Kích thước Amidan
- Xâm lấn VA

Đánh giá cảm thụ lời nói

Công cụ quan trọng nhất mà chúng ta phải đánh giá lời nói, cộng hưởng và giọng là “đôi tai của người kiểm tra”.

(Smith & Kuehn, 2007).

Đánh giá cảm thụ lời nói

Nếu không có sự bất thường nào, như là đánh giá cảm thụ đưa ra, thì đánh giá dụng cụ không quan trọng. Chỉ khi đánh giá cảm thụ chỉ ra sự bất thường thì việc điều trị mới được bắt đầu.

(Trindade, Genaro, Yamashita, Miguel, & Fukushima, 2005).

Đánh giá cảm thụ lời nói

Lấy mẫu lời nói

Phân tích mẫu
lời nói

Đánh giá cảm thụ lời nói

Bài kiểm tra phát chính thức

Nhắc lại âm tiết

Nhắc lại câu

Đếm,...

Lấy mẫu lời nói

Kiểm tra phát âm chính thức

Đánh giá cảm thụ lời nói

Tiêu chuẩn hóa

Cung cấp dữ liệu quy
chuẩn

Không được kiểm tra
lời nói được kết nối

Mất thời gian

Chi phí đắt

Nhắc lại âm tiết

Đánh giá cảm thụ lời nói

- Nhanh hơn và rõ hơn
- Một CV/lần
- Phụ âm áp lực cao
- Nguyên âm thấp cao

/ɑ/ và /i/

Nhắc lại câu

Đánh giá cảm thụ lời nói

- Phụ âm nhạy-áp lực
- Hữu thanh và vô thanh
- Âm mũi

Đếm.....

1 – 10

60 – 70

90 – 99

Bảng chữ cái

Ngày trong tuần

Thơ mẫu giáo

Perceptual Speech Assessment

**Đối với trẻ nhỏ
hơn hoặc những
người sẽ
không/không thể
thực hiện trong
hội thoại**

Kiểm tra khả năng kích thích

Đánh giá cảm thụ âm lời nói

- Quan trọng trong mọi đánh giá phát âm
- Âm cô lập hoặc CV/lần
- Xác định thời điểm bắt đầu trị liệu

Tính dễ hiểu

Cộng hưởng

Thoát hơi mũi

Giọng

Tạo phát âm lời nói

**Phân tích mẫu lời
nói**

Tính dễ hiểu

Đánh giá cảm thụ lời nói

- **Trong giới hạn bình thường:** lời nói luôn luôn dễ hiểu
- **Nhe:** Lời nói hiếm khi khó hiểu
- **Trung bình:** Lời nói thường khó hiểu
- **Nặng:** Lời nói khó hiểu hầu hết hoặc mọi lúc

Cộng hưởng

Đánh giá cảm thụ lời nói

- Tăng tính mũi
- Giảm tính mũi
- Cul de Sac
- Hỗn hợp

Thoát hơi mũi

Đánh giá cảm thụ lời nói

**Thoát hơi qua
khoảng mũi**

**Có thể nghe thấy
hoặc nhìn thấy ở
các mức độ khác
nhau**

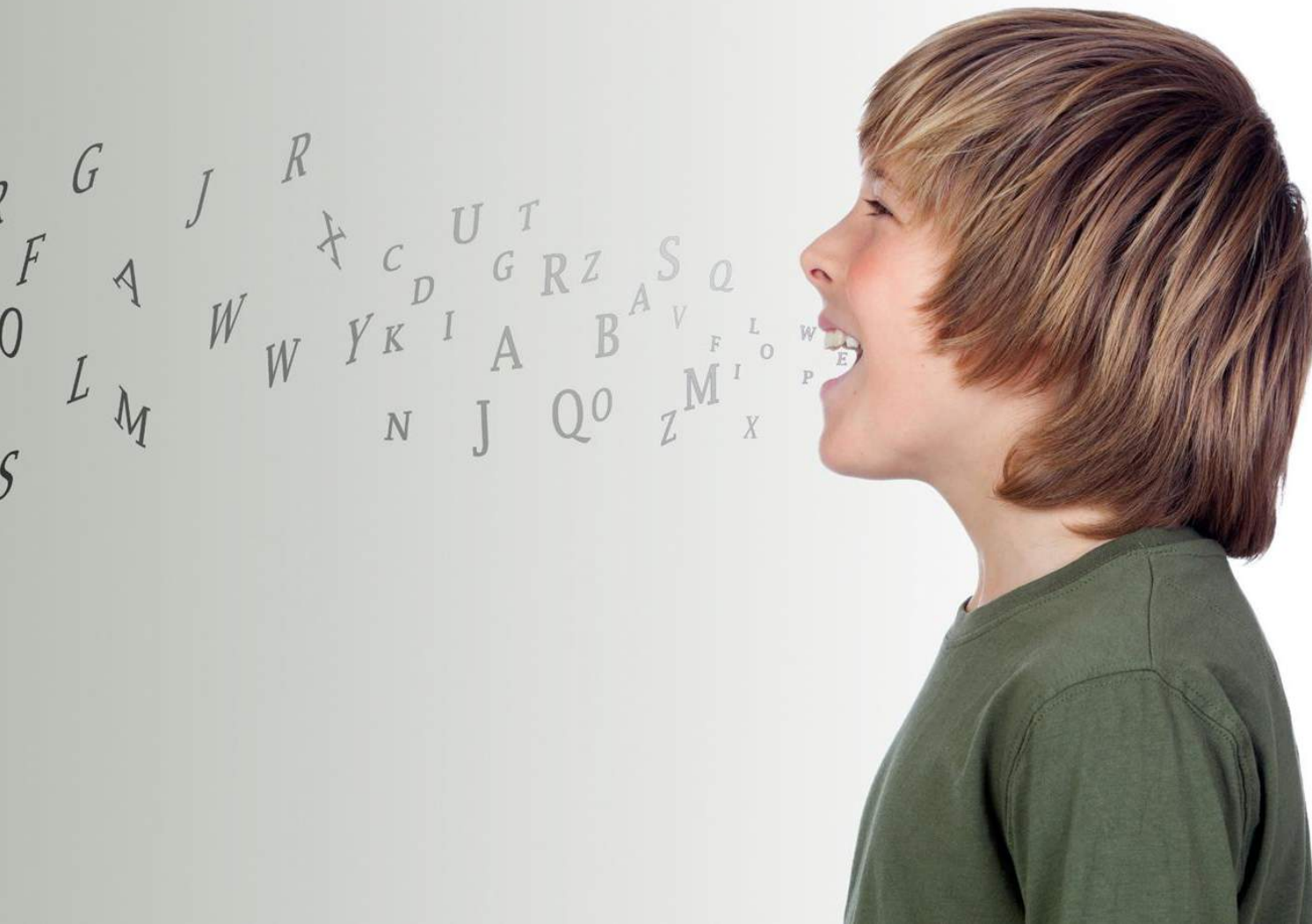
Giọng

Đánh giá cảm thụ lời nói

- Cường độ
- Chất lượng
- Cao độ

Tạo phát âm lời nói

Đánh giá cảm thụ lời nói

**Lỗi thụ động với
Lỗi bù thay thế**

Đánh giá cảm thụ lời nói

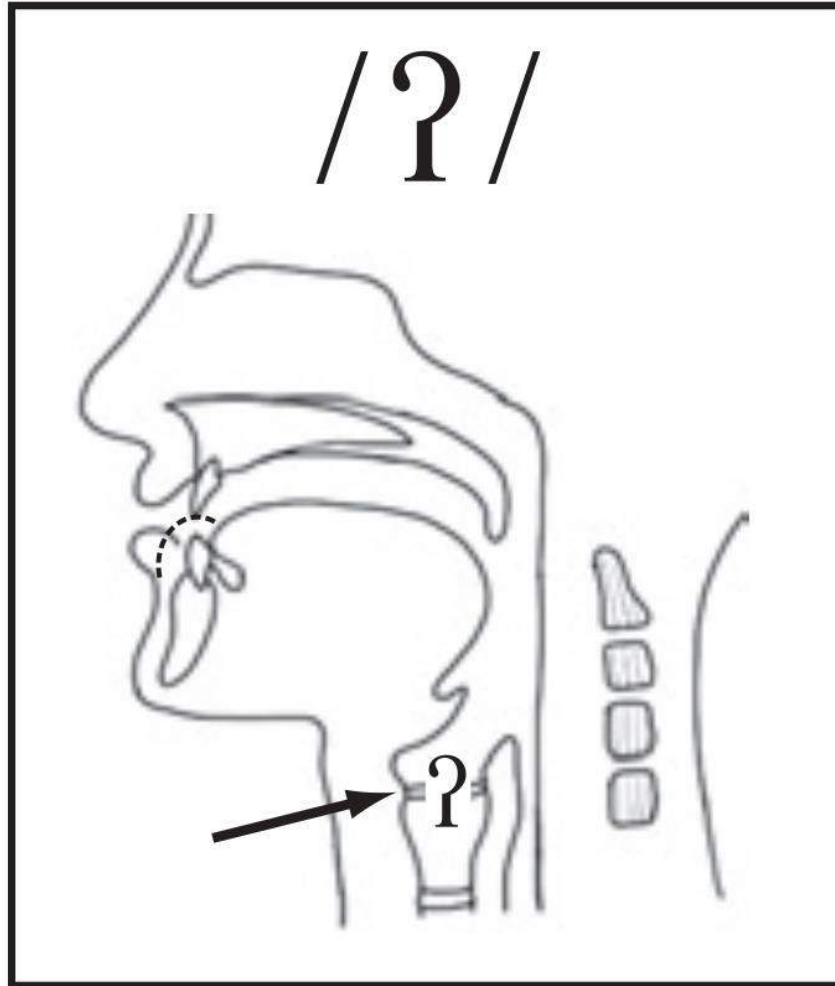

FIGURE 5-7 Glottal stop.

Peterzone-Falzone, Trost-Cardamone, Karnell, Hardin-Jones (2016). *The Clinicians Guide to Cleft Palate Speech*. (2nd ed) Elsevier.

Đánh giá cảm thụ lời nói

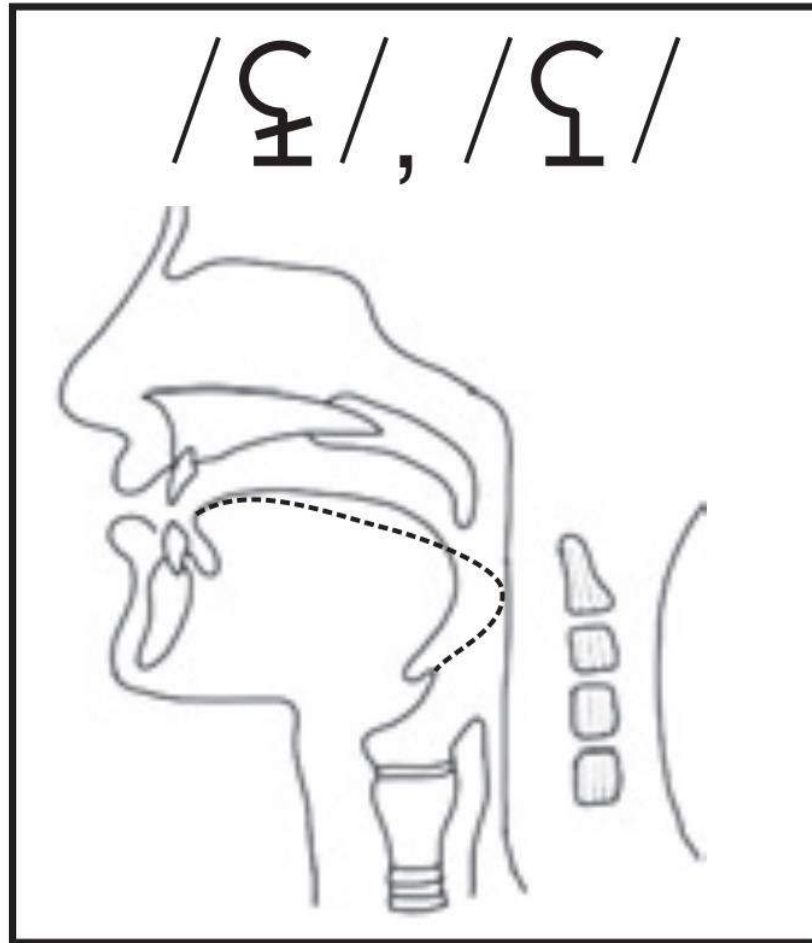

FIGURE 5-9 Pharyngeal fricative.

Peterzone-Falzone, Trost-Cardamone, Karnell, Hardin-Jones (2016). *The Clinicians Guide to Cleft Palate Speech*. (2nd ed) Elsevier.

Đánh giá cảm thụ lời nói

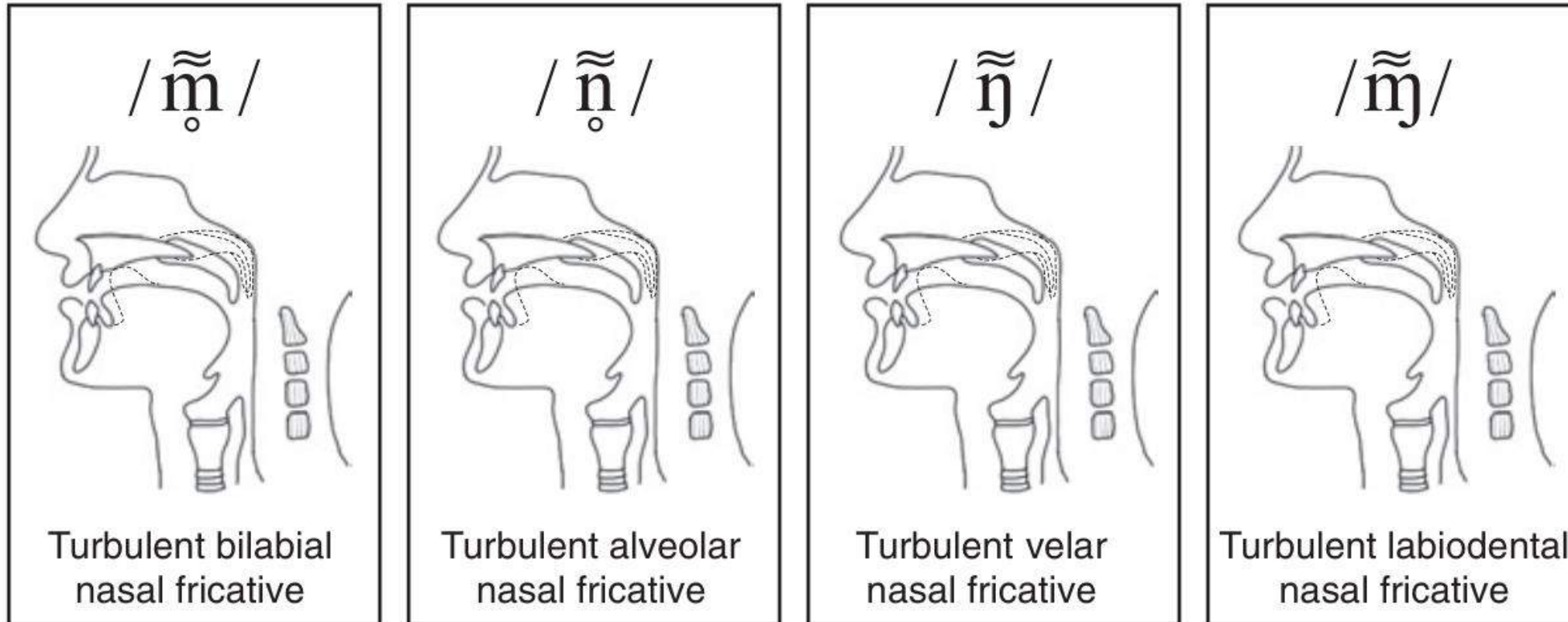

FIGURE 5-11 Turbulent nasal fricative.

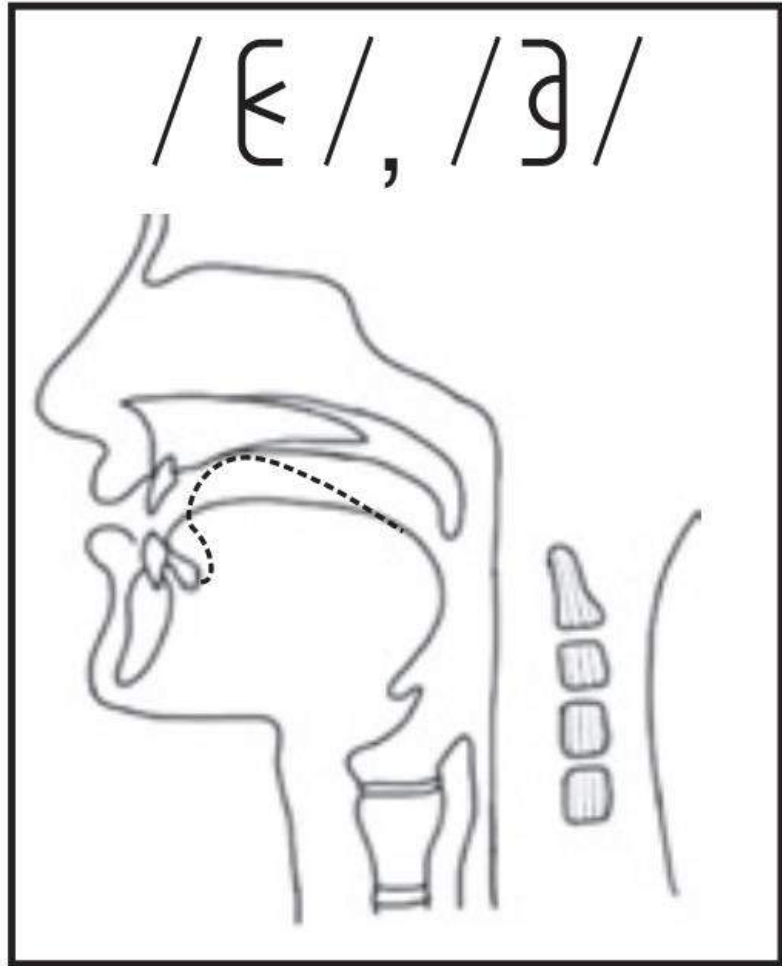

FIGURE 5-12 Mid-dorsum palatal stop.

Peterzone-Falzone, Trost-Cardamone, Karnell, Hardin-Jones (2016). *The Clinicians Guide to Cleft Palate Speech*. (2nd ed) Elsevier.

Đánh giá cảm thụ lời nói

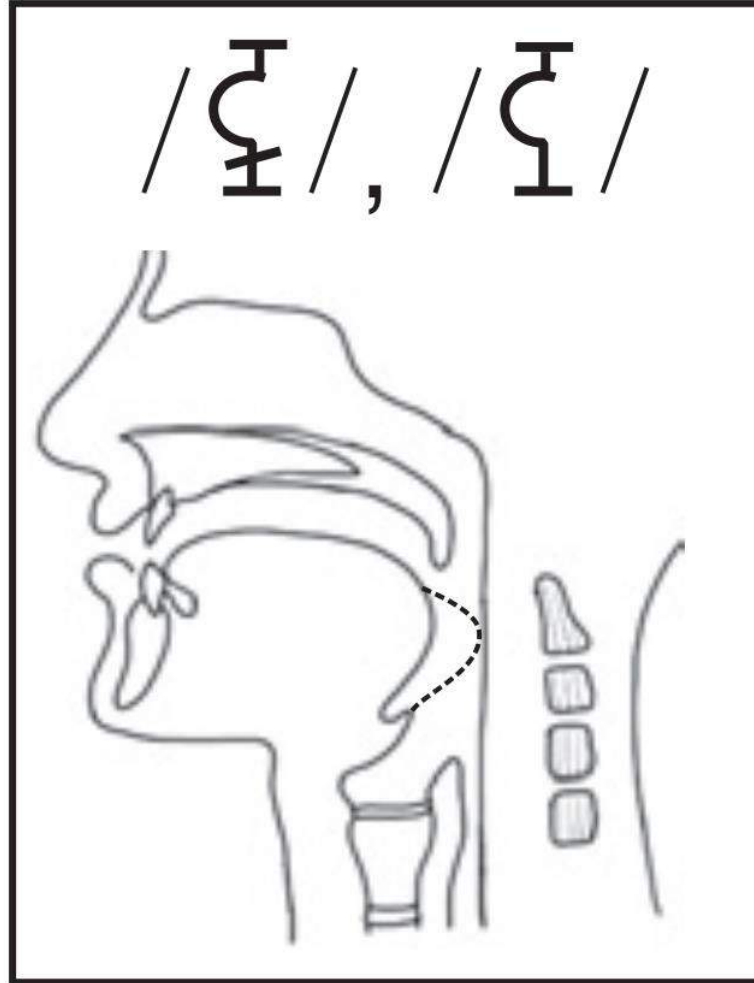

FIGURE 5-8 Pharyngeal stop.

Peterzone-Falzone, Trost-Cardamone, Karnell, Hardin-Jones (2016). *The Clinicians Guide to Cleft Palate Speech*. (2nd ed) Elsevier.

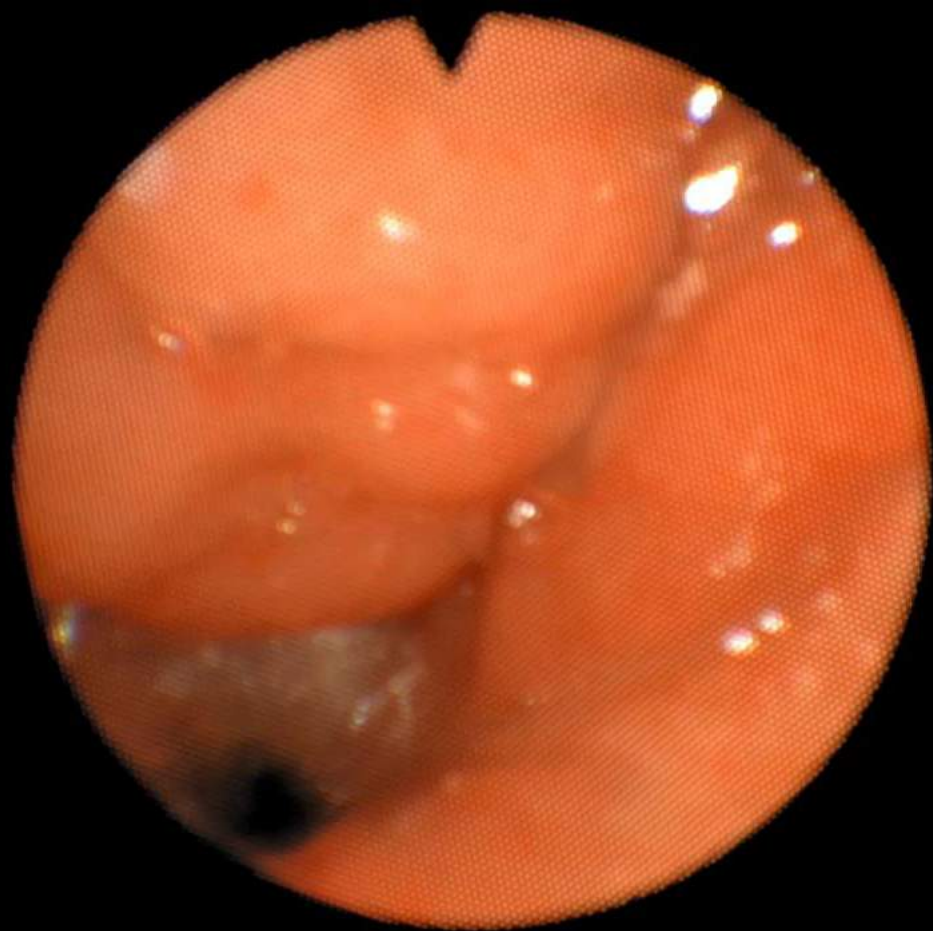
**Mối tương quan
dữ liệu lời nói với
kết quả vùng
răng miệng**

Giải thích dữ liệu lâm sàng và đưa ra khuyến cáo

- **Trị liệu?**
- **Phẫu thuật?**
- **Đánh giá thêm?**
- **Đánh giá dụng cụ?**
- **Giám sát?**

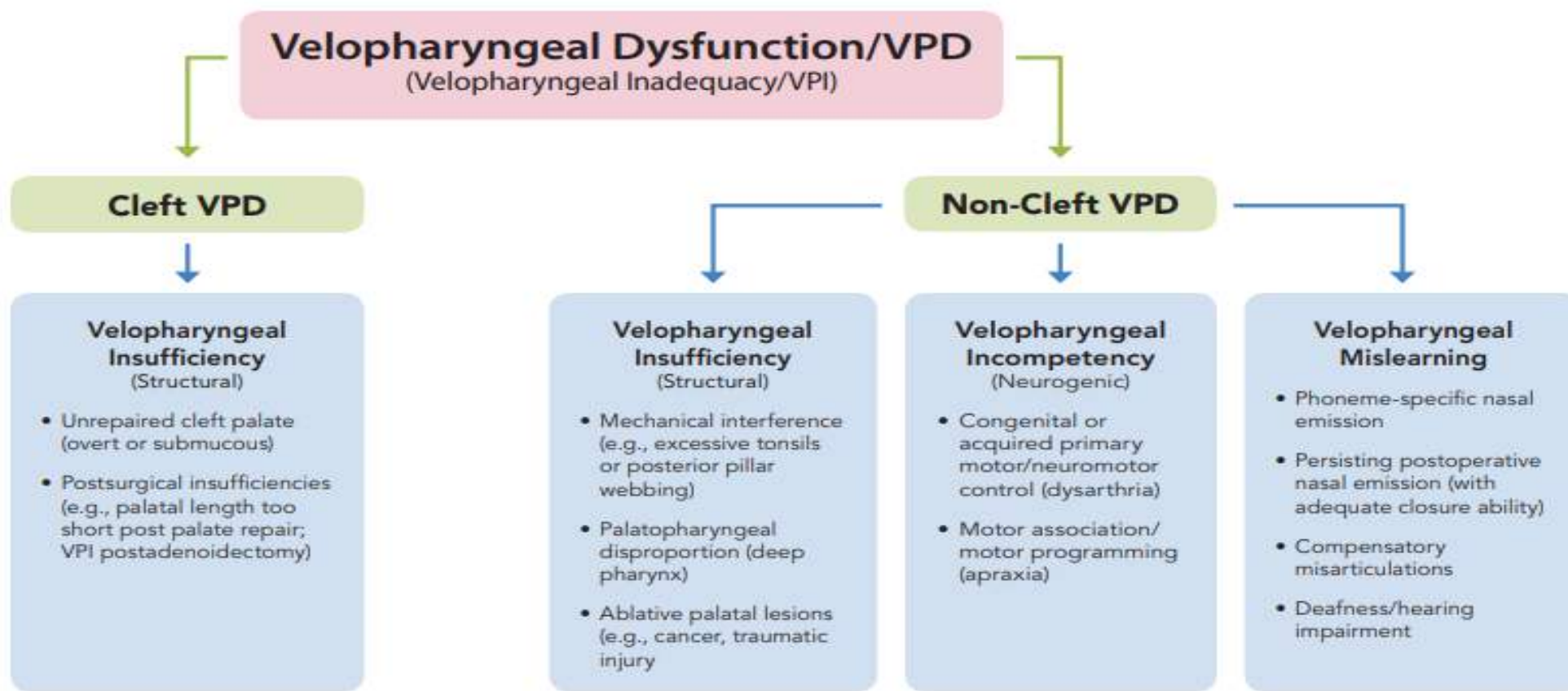
Thiếu năng màng hầu

Đề cập đến bất kì hoàn cảnh nào mà một cá nhân không thể đóng kín đường thở mũi trong lúc phát âm

Classification of Velopharyngeal Dysfunction

Figure adapted with permission from Trost-Cardamone (1989) and Peterson-Falzone, Trost-Cardamone, Karnell, and Hardin-Jones (2006).

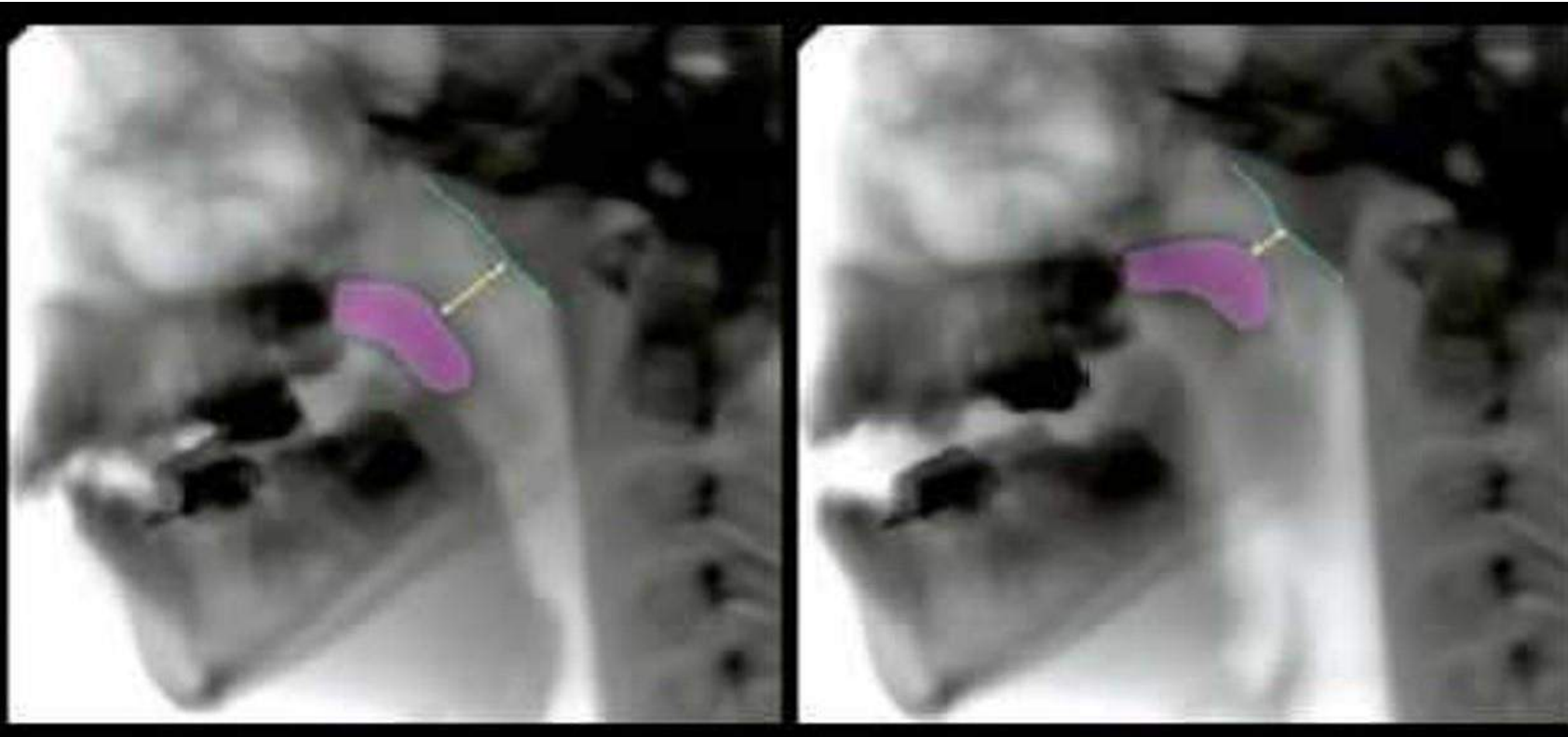

Trost-Cardamone, J. E. (1989). Coming to terms with VPI: A response to Loney and Bloem. *Cleft Palate Journal*, 26(1), 68-70.

Peterson-Falzone, S. J., Trost-Cardamone, J. E., Karnell, M. P., & Hardin-Jones, M. A. (2006). *The clinician's guide to treating cleft palate speech*. St. Louis, MO: Mosby.

- **X-ray video có cảnh quang đa chiều**
- **Nội soi mũi hầu họng có video**

X-ray video có cản quang

- Khiến bệnh nhân tiếp xúc với tia xạ
- Độ phân giải hình ảnh kém chất lượng
- Giới hạn kích thước sử dụng cho một số cài đặt nhất định
- Một vài người không dung nạp Barium tốt

- Cung cấp cho chúng ta hình ảnh 3 chiều về cơ chế hoạt động của VP
- Thể hiện chính xác kích thước và độ dài của các cấu trúc và khiếm khuyết
- Dữ liệu được lưu trữ dưới dạng video đã ghi
- Tương đối không xâm lấn

X-ray video có cản quang

Nội soi Video mũi hầu họng

- Kích thước khiêm
khuyết/khoảng cách
- Dạng đóng
- Di động của vòm mềm
- Di động của thành họng
- xác định các cấu trúc khác
- Kiểm tra lỗi bù thay thế
- Đánh giá kết quả phẫu
thuật
- Hỗ trợ nắp máng đỡ

Nội soi Video mũi hầu họng

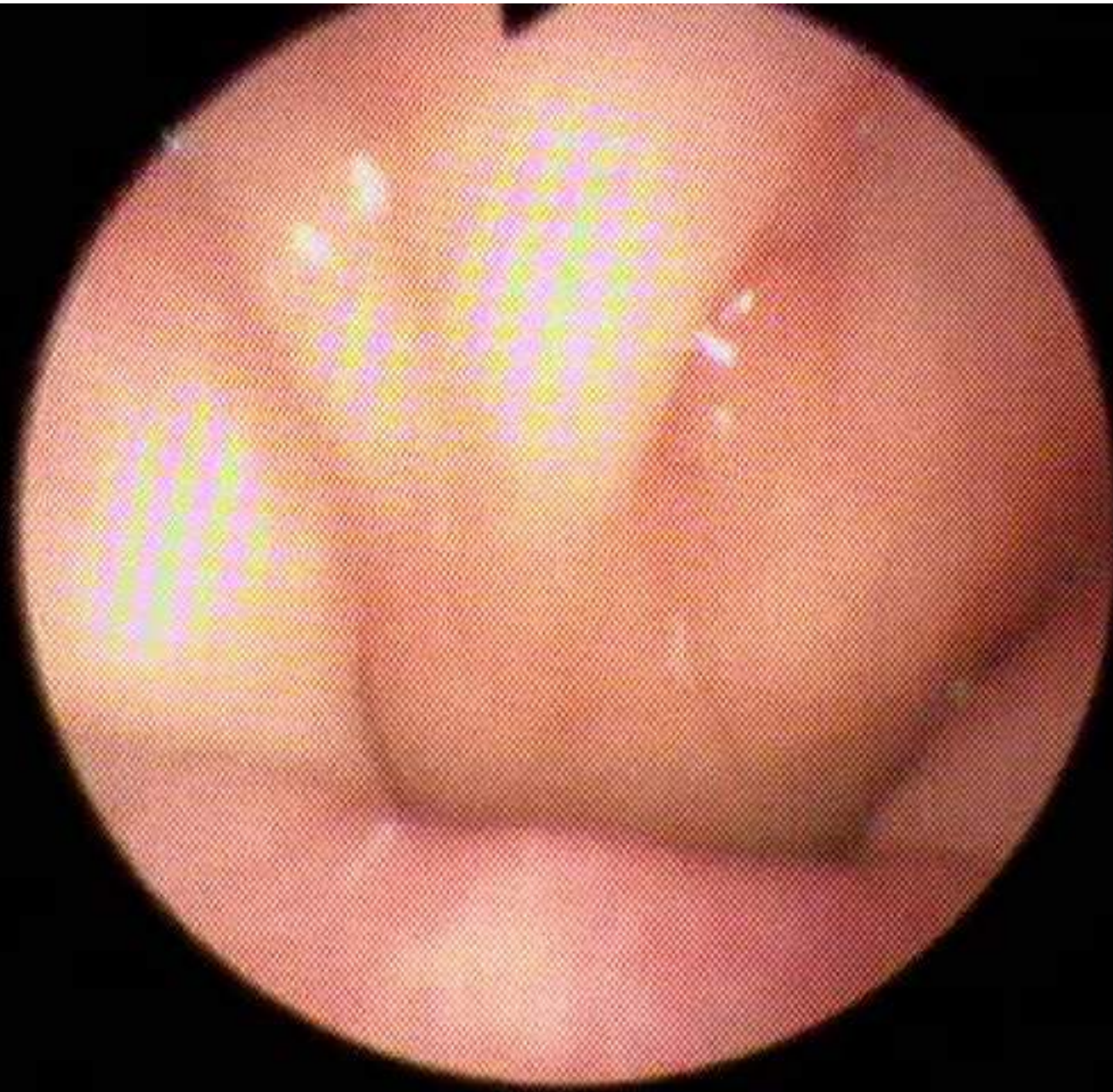
- **Toàn đội có thể
xem được**
- **Hình ảnh rõ
ràng**
- **Có thể được
thực hiện ở
phòng khám
ngoại trú**

Nội soi Video mũi hầu họng

- Xâm lấn, không dễ dung nạp
- Cung cấp chế độ xem mắt cá hạn chế
- Đắt, yêu cầu bảo quản cẩn thận

Nội soi Video mũi hầu họng

Thank You

References

Losee, J., & Kirschner, R. (Eds.). (2015). Comprehensive Cleft Care (2nd ed., Vol. 1). Thieme

Kummer, A. (2019). Cleft Palate and Craniofacial Conditions: A Comprehensive Guide to Clinical Management (4th Ed). Jones and Bartlett Learning

Peterzone-Falzone, Trost-Cardamone, Karnell, Hardin-Jones (2016). The Clinicians Guide to Cleft Palate Speech. (2nd ed) Elsevier.